

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

والنتین کاتاسانوف*(VALENTIN KATASONOV)

برگردان از: ا. م. شیری

۲۲ اپریل ۲۰۲۰

تأثیر کروناویروس بر اقتصاد و روابط چین و امریکا

ویروس، توافقتنامه جمهوری خلق چین و ایالات متحده امریکا را به طرز مرگباری تهدید می کند

شیوع کروناویروس در چین تأثیر جدی بر اقتصاد چین خواهد گذاشت. مقدم بر همه، بازارهای بورس هنگ کنگ، شانگهای و شنژن در مقابل ویروس واکنش نشان دادند. در ماه جنوری فروش بسیاری از اوراق بهادار و قیمت آنها کاهش یافت. برای جلوگیری از هول و هراس این بازارها تعطیل گردیدند.

کارشناسان بانک بارکلیز انگلیس اعتقاد دارند، که قرنطینه ۶۰ میلیون شهروند چین، تعطیلی کانونهای بزرگ اتوموبیل در ووهان و ادامه تعطیلات به مناسبت جشن سال نو تا ۳ فبروری "فشار بر رشد اقتصادی جمهوری خلق چین، به ویژه به بخش خدمات را تشدید کرد". بنا به برآورد "آی ان جی" (ING)، در سال ۲۰۲۰ رشد تولید ناخالص داخلی ممکن است تا ۵ و ۶ دهم درصد کاهش یابد. فرهنگستان علوم چین نیز احتمال سقوط تا زیر ۵ درصد را بعید نمی داند.

شیوع ویروس در نتیجه تضعیف روابط تجاری - اقتصادی چین با بقیه دنیا، اقتصاد جهان را نیز تحت تأثیر قرار داد. اقتصاد جهان، بنا به ارزیابی مؤسسه رتبه بندی فیچ، احتمال دارد از نیم درصد تا هشت درصد تولید ناخالص را از دست بدهد، که معادل ۴-۶ تریلیون دالر خواهد بود. با این حال، این ارزیابیها بر مبنای فرضی های انجام شده بود، که ویروس به خارج از مرزهای چین سرایت نخواهد کرد. اما بازیگران بازارهای بورس حوادث مرتبط با کروناویروس را به دقت زیر نظر دارند. این حوادث داستان آنفلوآنزای پرندگان را یادآوری می کند که در سال ۲۰۰۳ شروع شد و چیزی نمانده بود جهان را با بحران اقتصادی مواجه سازد.

هنگامی که در ۱۴ جنوری هیاهوی شیوع کروناویروس به اوج رسید، لیو هه، معاون نخست وزیر چین به ایالات متحده امریکا سفر کرد. روز بعد این مقام چینی و دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا در یک فضای صمیمانه یک بسته اسناد مرتبط با توافقتنامه تجاری بین دو کشور را امضاء کردند. در چهارچوب توافق به دست آمده، چین باید ظرف دو سال به مبلغ ۲۰۰ میلیارد دالر محصولات کشاورزی و کالاهای دیگر از امریکا خریداری نماید. و واشینگتن افزایش عوارض گمرکی برای کالاهای چینی، از جمله برای دستگاه تلفون، اسباببازی و لپ تاپ را لغو کرد.

قرارداد امضاء شده جنبه موقتی دارد. مذاکرات ادامه خواهد داشت. پیشبینی می شود، که در مرحله دوم این تعرفه گمرکی به میزان ۲۵ درصد برای کالاهای چینی در مجموع به ارزش ۲۵۰ میلیارد دالر لغو خواهد شد. طرفین معامله ۱۵ جنوری را به منزله موفقیت بزرگ معرفی کردند.

قبل از این، کار مقدماتی فشرده انجام شده بود. واشینگتن بیجینگ را به این متهم کرد، که طرف چینی در عرض سالهای زیادی به بازارشکنی ارزی یا دستکاری ارزی سرگرم بوده است. گویا، چین با تقویت تصنعی قابلیت رقابت کالاهای چینی در مقایسه با کالاهای امریکائی، نرخ برابری یوان نسبت به دلار را هدفمندانه و دائمی کاهش می دهد. وزارت خزانه داری امریکا از چندین سال پیش گزارشهای ویژه نیمه سالانه تهیه می کند، که طی آنها سیاست ارزی شرکای تجاری اصلی امریکا را با معرفی کشورهای که نرخ برابری ارزی خود را آگاهانه کاهش می دهند، ارزیابی می کند. رؤسای جمهور پیش از ترمپ امریکا در مقابل دستکاری ارزی توسط شرکای تجاری امریکا ضمن درک این که با یک تیر نمی توان دو نشان زد، با خویشتنداری رفتار می کردند. اگر بخواهیم به دنبال دستکاری ارزی باشیم، در این صورت باید دلار را قربانی کنیم، اما دلار امریکائی به مثابه یک ارز جهانی بسیار مهمتر است از افزایش قدرت رقابت اقتصادی امریکا به حساب تضعیف دلار. ترمپ تصمیم گرفت از نشان اول صرفنظر نموده، نشان دوم را هدف بگیرد. در سالهای ۲۰۱۷-۲۰۱۹ او به کرات اعلام کرد، اگر بیجینگ به تجربه کاهش نرخ برابری یوان خاتمه ندهد، واشینگتن مقابله به مثل خواهد کرد. یک بار رئیس جمهور امریکا تا آنجا پیش رفت که گفت: امریکا خودش به جنگ ارزی علیه رقبای دست خواهد زد. معلوم شد این گفته موقفیت آمیز نیست، زیرا برای انجام این امر لازم بود ساختار ذخیره فدرال امریکا به بازی علیه دلار امریکا مجبور شود، به عبارت دیگر، صاحبان پول (سهامداران اصلی فدرال رزرو) می بایست خودشان را حراج کنند. امکان تهدیدات معتدلتر از سوی ترمپ، مانند خطر کار بست تعرفه ویژه ضد بازارشکنی علیه کالاهای چینی وجود داشت.

بیجینگ ناگزیر شد تهدید واشینگتن را در نظر بگیرد. نرخ برابری یوان نسبت به دلار مقداری افزایش یافت. به حساب این که، از جمله، بانک ملی چین افزایش ذخیره ارزی دلاری خود را متوقف کرد، و حتی سبد سهم آن از اوراق بهادار خزانه داری امریکا کاهش یافت. اقداماتی برای محدود کردن خروج سرمایه به عمل آمد، که باعث تضعیف یوان می شد. در ماه مه سال ۲۰۱۹ بانک ملی چین صدور مجوز به بانکهای چینی را برای خرید واردات طلا که باعث بالا رفتن تقاضا برای دلار امریکا می شد، متوقف کرد. در نهایت واشینگتن ناچار به قبول این واقعیت شد، که بیجینگ به طور جدی از کاهش هدفمند نرخ ارزی یوان خودداری می کند. بدون چنین شناختی امضای اسناد توافقنامه تجاری در ۱۵ جنوری سخت بود.

درست یک روز قبل از امضای توافقنامه، وزارت دارائی امریکا گزارش نیمه سالانه نوبتی خود را در مورد سیاست ارزی شرکای تجاری منتشر نمود. برای نخستین بار چین در لیست "دستکاران ارزی" که همیشه افتخار مقام اولی داشت، وارد نشده بود. به نظر می رسد دوره جدید روابط درخشان بازرگانی - اقتصادی بین چین و امریکا آغاز شده است.

اما در این زمان کروناویروس ظاهر شد و آن، اثر نزولی روشنی بر یوان چین گذاشت. در ظرف پنج ماه افزایش تدریجی نرخ برابری یوان نسبت به دلار روی داد و در دهه سوم ماه جنوری روند معکوس شروع شد. ارز چین بشدت تضعیف گردید و مرز کلیدی ۷ یوان به ازای یک دلار شکست. یوان از سطح ۶ و ۸۶ صدم درصد در ۲۰ جنوری، در ۳۰ جنوری به ۷ و ۳ هزارم درصد رسید. ادامه تضعیف یوان پیشبینی می شد و کارشناسان چینی کروناویروس را تنها دلیل آن ذکر می کنند. علت عینی است، هیچ ربطی به مقامات پول چین ندارد.

وزارت دارائی امریکا سعی کرد بفهمد، که چه چیزی در پشت تضعیف یوان ایستاده است - ویروس یا حیلہ گری چینی. گزینه دوم بعید نیست. زیرا، مرحله حاد شیوع ویروس در چین در ماه دسامبر شروع شد و آن مانع تقویت یوان نشد. هنوز جوهر اسناد توافقنامه امریکا و چین خشک نشده بود، که ویروس ناگهان به ارز چین ضربه زد. اگر این تأثیر

مخرب کروناویروس ادامه یابد، بعید نیست، که آن، تا خود توافقنامه سرایت خواهد کرد. کروناویروس توافقنامه جمهوری خلق چین و ایالات متحده امریکا را به طرز مرگباری تهدید می کند .

منبع:

<https://www.fondsk.ru/news/2020/02/01/o-vlijanii-koronavirusa-na-ekonomiku-i-otnoshenija-kitaj-us-50028.html>

۱۳۹۹ ثور - اردیبهشت اول

* - پروفیسور، دکتر علم اقتصاد، مدیر مرکز مطالعات اقتصادی "شاراپوف" روسیه، مشاور اقتصادی اسبق دبیر کل ملل متحد، پژوهشگر مسائل پشت صحنه